

Torah from Around the World

*De Eeuwige zal macht aan zijn volk verlenen,
de Eeuwige zal zijn volk zegenen met vrede.*

Tehilliem 29:11

Sjabbat Lech lecha, 9 november 2024/ 8 chesjwan 5785

Genesis/Beresjiet 16: 1 - 17: 27; Tanach: blz. 27-30.

Haftara: Jehosjoeä 5: 1-15; Tanach: blz. 437-439.

Vertaler: Thea Koster

Coördinatie: Harry Polak

Commentaar: **rabbijn Stanley T. Schickler, emeritus-directeur ARJE (reform opleiders),
New York**

[Oorspronkelijke Engelse tekst](#)

Use the link to read the original text in English.

Waarom Abraham?

In het Tora gedeelte van deze week, *parashat Lech Lecha*, beginnen we de verhalen van onze patriarchen en matriarchen te lezen. Bijna zonder enige introductie begint dit hoofdstuk van onze geschiedenis wanneer God Abram opdraagt dat hij zijn hele gezin moet meenemen en naar een vreemd, niet nader gespecificeerd land moet gaan. In ruil daarvoor zal God Abram tot een groot volk maken, Abram zegenen en hem beroemd maken ("maak uw naam groot"). God zegt tegen Abram, *Veh'yei b'racha*: "En bron van zegen zul je zijn." (Genesis 12:1-3). Wat we niet echt weten is waarom Abram 'uitverkoren' werd.

In onze traditie beschouwen wij Abraham als een held. We leren onze kinderen dat hij de eerste Jood was, de grondlegger van ons geloof. Wij onderwijzen dat hij de eerste

monotheïst was, of op zijn minst de eerste grote monotheïst. Abram was een beeldenstormer en pionier, de baanbreker bij uitstek. En omdat de Tora werkelijk niet uitlegt waarom Abr(ah)am werd gekozen voor deze monumentale rol, moeten we speculeren over wat hem zo speciaal maakte (en geschikt voor deze taak).

Er zijn zelfs mensen die Abraham een soort bloemenkind noemen, een vrije geest. Hij gaf alles op – een leven vol comfort, positie en status – om rond te dwalen op een vruchtbare halve maan van verbeelding, om als het ware op een onmogelijke jacht te gaan. Maar dit is in feite de reden waarom Abram zijn speciale band met God verdient. Hij is bereid zijn goede leven op te geven voor iets groters. Abram realiseert zich op de een of andere manier dat er iets betekenisvoller moet zijn dan materiële bezittingen, en hij is in staat boven de dingen die hij heeft vergaard uit te stijgen om een verhevener doel te zoeken.

Eén sleutel tot deze interpretatie ligt in Rasji's commentaar op enkele verzen in Genesis, hoofdstuk 13. Vers 2 vertelt ons dat Abram "zeer rijk was, rijk aan vee, zilver en goud." Rasji vertelt ons dat het woord 'kaved' dat hier wordt gebruikt om Abrams rijkdom aan te duiden gewoonlijk 'zwaar' of 'geëerd' betekent (denk aan het Jiddische woord *koved*, 'respect'). Hier wordt ermee bedoeld dat Abram met veel bezittingen bezwaard werd omdat hij rijk was. Maar in het volgende vers leren we dat Abram "in fasen" van de Negeb naar Bethel ging, *l'ma-asav*. Rasji vertelt ons dat het gebruik van dit woord betekent dat Abram bij zijn terugkeer uit Egypte dezelfde route terugnam en op dezelfde plaatsen verbleef als waar hij op weg naar Egypte had overnacht. Rasji wijst erop dat hoewel Abram nu rijker is dan toen hij naar Egypte ging, hij zijn nederigheid heeft behouden en de plaatsen waar hij verblijft niet verandert. Daarom weten we dat Abram niet veranderd is door het vergaren van zijn grotere rijkdom.

En dan, slechts een paar verzen later in dit hoofdstuk, krijgen we nog meer inzicht in Abrams unieke eigenschap. We lezen in vers 10 dat Lot "zijn ogen opslaat" en ziet hoe weelderig (goed bewaterd) de vlakte van de Jordaan is. Maar als Abram opkijkt, ziet hij sterren. Wat Abram uiteindelijk onderscheidt van zoveel anderen die hem voorgingen, is dat terwijl anderen (bijvoorbeeld Lot) alleen materiële dingen zien, Abram visioenen heeft van geestelijke zaken, namelijk sterren.

Abram is een dromer in de beste zin van het woord: hij kijkt voorbij de wereld der dingen en bezittingen naar een kracht die groter is dan hijzelf. Daarom kan hij een verbond met God aangaan. Hij voelt het bestaan van iets dat groter is dan hijzelf, en hij probeert er een relatie mee aan te gaan. Abram wil betrokken zijn bij iets dat groter is dan deze wereld: hij wil zich inzetten voor een verbinding die verwijst naar iets daarbuiten. Dit is de reden waarom Abraham uiteindelijk een 'zegen' wordt – omdat hij verder kijkt dan zichzelf. Het verhaal van Abraham daagt ons, net als het Jodendom, voortdurend uit om hetzelfde te doen: verder kijken dan onszelf in de richting van anderen en, uiteindelijk richting God.

Discussievragen:

- 1) In de wereld van vandaag zijn er veel dingen die voor ons 'het zien van de sterren' in de weg kunnen staan. Wat kunnen we doen om ons in staat te stellen 'de sterren te zien' – onszelf te overstijgen en te zoeken naar iets dat groter is dan onszelf?
- 2) Wat betekent 'een zegen zijn' volgens jou? Hoe kunnen wij 'een zegen zijn'?
- 3) Abram nam een groot risico door te doen wat God hem zei te doen en zijn thuisland te verlaten. Welke risico's zou je willen nemen om God of iets buiten jezelf te vinden?
- 4) Had Abram 'alles kunnen achterlaten' zonder zijn geloof in iets dat groter was dan hijzelf?